A democracia liberal contaxiada: un modelo cuestionado

Description

Temos por feito moitas cousas que nos afectan intimamente e diariamente, descoidadamente. Empregamos moitos termos extremadamente importantes sen pensar na sÃºa definiciÃ³n. Por exemplo, que Ã© a democracia? Cales son as sÃºas caracterÃsticas fundamentais? Entre os meus estudantes, as definiciÃ³ns presentan semellanzas, pero as listas de calidades sempre difiren. Do mesmo xeito, "a xente vota" supera todos os inventarios. Co cal, deduzo que pensamos no factor procesual da democracia, pero Ã© moi incompleto. Esta realidade vese mÃ¡is claramente nos momentos de crise, coma a que estamos a vivir agora Ã¡ sombra do coronavirus.

Temos por feito moitas cousas que nos afectan intimamente e diariamente, descoidadamente. Empregamos moitos termos extremadamente importantes sen pensar na sÃºa definiciÃ³n. Por exemplo, que Ã© a democracia? Cales son as sÃºas caracterÃsticas fundamentais? Entre os meus estudantes, as definiciÃ³ns presentan semellanzas, pero as listas de calidades sempre difiren. Do mesmo xeito, "a xente vota" supera todos os inventarios. Co cal, deduzo que pensamos no factor procesual da democracia, pero Ã© moi incompleto. Esta realidade vese mÃ¡is claramente nos momentos de crise, coma a que estamos a vivir agora Ã¡ sombra do coronavirus.

Se non comezamos colectivamente a pensar como protexer a estrutura da democracia, o retroceso democrÃ¡tico serÃ¡ un perigo. Existen normas e institucIÃ³ns democrÃ¡ticas para salvarnos dos polÃticos, tanto Ã¡ dereita como Ã¡ esquerda, que agora mÃ¡is que nunca, xa non teÃ±en medo a usurpalos abertamente, erosionando a democracia liberal. Non quero ser sensacionalista, mais o noso descoÃ±ecemento da sÃºa estrutura pon en perigo o modelo de democracia liberal e non faltan exemplos de todo o mundo.

Comezando polos Estados Unidos, o presidente Trump Ã© un populista que ignora as normas e institucIÃ³ns tradicionais do seu paÃs. As sÃºas amizades con homes fortes (Putin, Kim, ErdoÄ?an) socavaron dÃ©cadas da diplomacia estadounidense. Pero o fenÃ³meno Trump non Ã© o problema en si senÃ³n un sÃntoma dos perigos dunha democracia descoidada. Trump Ã© o produto dun sistema de partidos dÃ©bil, de ambigÃ¼idade institucional e dun electorado farto do establecemento. E aproveita estas debilidades para consolidar a sÃºa autoridade no medio dunha crise provocada polo virus, premiando aos gobernantes que o apoiaron politicamente (republicanos) con subministracIÃ³ns mÃ©dicas, probas de virus, etc., ao tempo que fai todo o posible para castigar a quen o prexudica. Contradiciron (demÃ³cratas).

En Europa, o caos sobre o Brexit dÃ©bese a unha crise de identidade entre os ingleses, ao descoÃ±ecemento do seu ambiente econÃ³mico e Ã¡ polarizacIÃ³n polÃtica. Deixar a UE parecÃa unha resposta fÃ¡cil, cuxas consecuencias serÃ¡n moi difÃciles. O polÃtico que mellor aproveitou as consecuencias do Brexit, o primeiro ministro Boris Johnson, seguiu o modelo Trump-Bolsonaro fronte ao coronavirus, negando a necesidade de corentena polos seus efectos econÃ³micos ata o 23 de marzo. E agora mesmo Johnson estÃ¡ na UCI, infectada co mesmo virus.

No outro extremo do continente, HungrÃa, membro de pleno dereito da UniÃ³n Europea, Ã© unha democracia iliberal por excelencia. Viktor OrbÃ¡n, xenÃ³fobo, euroescÃ©ptico e primeiro ministro hÃºngaro, Ã© un home forte que nunca perde a oportunidade de consolidar os seus poderes ante unha crise. FÃxoo en 2015 ante a crise de refuxiados de Oriente Medio e fÃxoo de novo fronte ao actual: o parlamento hÃºngaro permÃtelle lexislar por decreto, cancelar as eleccIÃ³ns e castigar aos que perpetran "informacIÃ³n falsa".

En Israel ata pouco antes de que estalase a crise do coronavirus, estabamos a ver a caÃda de Benjamin Netanhayu en cÃ¡mara lenta. O primeiro ministro perdeu o apoio da xente, pero aproveitou a incapacidade dos partidos da oposicIÃ³n para organizarse para evitar que o seu principal rival, Benny Gantz, substituÃse nas tres Ãºltimas citas lexislativas en

menos dun ano. Agora en tempos de crise sanitaria (e acusado de corrupciÃ³n), Netanhayu invitou a Gantz a formar un goberno de emerxencia para responder Ã¡ crise e retrasar a formaciÃ³n dun goberno de coaliciÃ³n sen o Likud.

SudÃ¡frica sofre unha enorme desigualdade e descontento social. Antes de que chegase o coronavirus, o Congreso Nacional Africano, o partido que gobernou desde a independencia, estaba no punto culminante do colapso debido Ã¡ corrupciÃ³n, a mala xestiÃ³n dos servizos bÃ¡sicos e ante os fluxos de inmigraciÃ³n inesperados. Agora usa a policÃa para impor a corenta a chineses nun paÃs democrÃ¡tico. Cando a actual ameaza para a saÃºde remate, o paÃs afrontarÃ¡ de novo un baleiro partidista. En Filipinas, a criminalidade e a inseguridade facilitaron a eleicciÃ³n de Rodrigo Duterte e a aprobaciÃ³n do seu abuso de institucIÃ³ns e persoas. Co virus, a represiÃ³n legal semella Ã¡ hÃºngara e fÃsica ao surafricano. Pero peor e forte nos dous casos.

Na India, a democracia mÃ¡is grande do mundo, Narendra Modi, nacionalista hindÃº, aproveitou o malestar social, as fisuras relixiosas e a fatiga cos partidos tradicionais do seu paÃs desde a candidatura Ã¡s eleccIÃ³ns nacionais de 2014. abandonaron explicitamente as normas constitucionais e as tradicIÃ³ns sociais para tratar aos musulmÃ¡ns, o 14% de preto de 1,4 millÃ³ns de persoas, como cidadÃ¡ns de segunda clase, culpÃ¡ndose da presenza do coronavirus no paÃs.

En todos estes casos, antes do virus, os problemas teÃ±en algo que ver cos seus respectivos sistemas de partidos. A falta de cooperaciÃ³n entre as partes agrava o problema do virus. En Israel, a existencia de moitas partes Ã© unha parte importante do problema. En SudÃ¡frica, a falta de partidos efectivos Ã© o problema. En moitos paÃses, os cambios econÃ³micos, demogrÃ¡ficos e migratorios agravan outros problemas sociais, como a desigualdade, a corrupciÃ³n e as ineficiencias nos servizos sociais, e todos volverÃ¡n a destacarse cando o virus sexa superado ante a inevitable incerteza polÃtica. Cando os partidos tradicionais non poden resolvelos, os electorados buscan democraticamente outros partidos e/ou outros candidatos. Superficialmente, non hai problema. A democracia Ã© asÃ. O problema do S. XXII. Ã© que demasiados electorados acabaron votando por demagogos cuxo interese Ã© manter no poder e/ou castigar aos seus rivais, non mellorar a vida dos seus electores. E Ã© unha vertente resbaladiza que me fai cuestionar o modelo de democracia liberal: o proceso democrÃ¡tico Ã© o medio que empregamos para afrontar interminables problemas sociais que, se non o eliximos ben, acaban por danar a estrutura democrÃ¡tica desde dentro. Se a nova clase polÃtica populista non respecta as regras do xogo, a sociedade civil padece. E iso antes de que saise o comodÃn do coronavirus. TeÃ±o medo do que poida chegar mÃ¡is tarde: unha HungrÃa que Ã© expulsada da UniÃ³n Europea? Unha EspaÃ±a, baixo unha coaliciÃ³n PP-Vox, que quere deixala? Unha India sen musulmÃ¡ns? En canto o electorado mundial non estea mellor informado, ata que nos decatemos de que a democracia implica moito mÃ¡is que o acto electoral, o retroceso democrÃ¡tico serÃ¡ unha realidade. E aÃnda que todos estamos preocupados adecuadamente polo coronavirus, susceptibles Ã¡s fake news, coas nosas vidas en mans dos polÃticos mentres que outros posiblemente peor buscan substituÃr os actuais, o risco aumenta.

Esta peza Ã© parte do IGADI Annual Report 2019-2020, podes descarregalo aquÃ.

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

United States

ETIQUETAS

Galicia USA internacional

IDIOMA

Galego

INVESTIGACION

International Relations

Date Created
May 20, 2020
Meta Fields
Autoria : 3758

Datapublicacion : 2020-05-20 00:00:00

Subtitulo : Este artigo fai parte do IGADI Annual Report 2019-2020 "Da guerra comercial Ã¡ Coivd19